

13.93x31.07	4	3	עמוד	ידיעות אחרונות - זמנים בריאים	30/10/2011	29370162-0
מועצת החל - 192550						

בציוניסידוקות

על סביבה ובריאות / מאת יהודית יהב

הרבת בהרדוף. מכאן יצאה הבשורה צילום: גיל נחושתן

פטנט ישראלי לרפת ירוקה

מכה גלים בעולם, ולאורך מגיעות משלחות חקלאיות ממדינות זרות כדי ללמוד אותה. ואגב, אם אתם חשים בטייליכם שהרפתות "מריחות" פחות מאשר בעבר – הרי שזה בזכות שיטת הקלטור העמוק. זיוה (זאב) צומברג מיטבתה, רפתן ותיק, מאשר שגם הפרות נהנות מהשיטה החדשה וגם הסביבה. "מדי יום אנחנו מבצעים קלטור עמוק ויוצרים חומר יבש יותר, רך יותר ונוח יותר למרבץ", הוא אומר. "אחרי כמה חודשים חומרי המרבץ הופכים לרדף לשהות. בקרוב ייבנה כאן אתר קומפוסטציה אזורי, ואז אפשר יהיה להפיק מהמרבץ תועלות נוספות". צומברג מספר עוד, כי ברפתות של יטבתה מותקנים בהדרגה פאנלים סולאריים, שאמורים לספק את תצרוכת החשמל של הקיבוצים באזור. צריך להוריד את הכובע בפני הרפתנים המחפשים פתרונות לבעיות בריאות וסביבה – וגם מוצאים אותם.

אופנה אורגנית: חכירת חיסול

שמעתם פעם על ביגוד אורגני העשוי מצמח ה"המפ"? סביר שלא, ולכן נאלץ אני דניאל לסגור את החנות הירושלמית המקסימה Hempshop, היחידה בארץ שמוכרת מוצרי המפ. החנות התמחתה ביבוא ובשיווק מוצרי אופנה טבעיים לנשים ולגברים, כולל ביגוד, תיקים, נעליים, צעיפים, ארנקים, גרביים ואפ"י לו תחתונים. מרכיב הבד העיקרי במוצרים אלה הוא צמח ההמפ, השייך למשפחת הקנביס. הוא עמיד יותר מכותנה, צורך כשליש מכמות המים שצורכת כותנה, גדל ללא חומרי הדברה, נעים למגע, אינו מתכווץ ואינו דוהה. באירופה חנויות כאלה משגשגות. אבל בכיקור אח"כ רון בבירה גילינו להפתעתנו שדניאל סוגר בסוף נובמבר את החנות. עד אז נמכרים המוצרים שנותרו ב־50 עד 70 אחוזי הנחה. כדאי. בן יהודה 27, ירושלים.

שיטה ישראלית חדישה, שנולדה ביוזמתם של רפתנים, הולידה פטנט סביבתי-עולמי המיושם כבר במרבית הרפתות בארץ. הרעיון פותח בקיבוץ הרדוף, המפעיל את הרפת האורגנית היחידה בארץ. הוא נקרא "קלטור עמוק", ומטרתו להביא את המרבץ (משטח הרביצה של הפרות) ליובש מקסימלי בדרך ידידותית לפרה ולסביבה. הרב תורם לבריאות הפרות ולרווחתן, לאיכות הסביבה, וגם איכות החלב משתפרת. הרעיון פשוט למדי, כפי שמסביר ד"ר שמוליק פריי-דמן, המנהל המקצועי של מועצת החלב. עד כה היה המרבץ ברפת מורכב מחומרי ריפוד שונים כמו קש או כותנה, שכיסו על הפרשות הפרה. חומרי ריפוד אלה נועדו לייבש את המצע, שכן מצע שאינו יבש עלול לגרום להתפתחות חיידקים, למחלות עטין, לצליעה של הפרה ולפגיעה כללית בבריאותה.

חקלאי הרדוף גילו כי הפיכת רגבי האדמה העמוקים יותר בעזרת מכשיר חקלאי המכונה מקלטור עושה את העבודה בצורה טובה בהרבה: היא מייבשת כמעט לחלוטין את המצע. "במקום לרכוש חומרי ריפוד יקרים ממקורות לא ידועים החלו הרפתנים לקלטור את האדמה מדי יום", מסביר פרידמן. "כך גם מתקבל מצע יבש, וגם נעלמים מטרדי הריח והזבובים". הראש האורגני של רפתני הרדוף הבין כי במקום להשתמש בזבל מוסף – מוטב להשתמש באדמה עצמה. התוצאה, לדברי פריי-דמן, היא היעלמות סוגים רבים של חיידקים, ובעקבות זאת הפרות נקיות יותר, ובריאות העטין השתפרה לאין ערוך. ועוד לא דיברנו על החיסכון הכספי הניכר בכך שאין צורך לרכוש חומרים לריפוד המרבץ. ומה קורה למרבץ אחרי שהופכים אותו שוב ושוב? "הוא משמש כזיכול טבעי אורגני לשהות", אומר פרידמן. "זו מהפכה באיכות הסביבה".

לאחרונה קיימה מועצת החלב מחקר יסודי, שבדק את יתרונות הקלטור העמוק ברפתות שבהן מיישמים את השיטה לעומת רפתות הפועלות בשיטה הקונבנציונלית. "גילינו ירידה משמעותית בתחלואת הפרות והפחתה במטרדי הדיח", אומר פרידמן. לדבריו, השיטה

חקלאי הרדוף גילו כי מכשיר חקלאי המכונה מקלטור מייבש את שטח הרביצה של הפרות בדרך שתורמת לבריאות הפרות, לטיב החלב ולאיכות הסביבה